

Pelastustoimi ja varautuminen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen A- ja B-kiireellisille tehtäville hälyttämä muodostelma

1 Asian kuvaus

Aluehallintovirasto teki Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen A- ja B-kiireelliselle tehtävälle hälytetyistä muodostelmista selvityksen osana Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokseen syksyllä 2024 kohdistamaansa valvontakäyntiä. Selvitystyössä kävi ilmi, että pelastuslaitoksella on ollut touko-syyskuun 2024 aikana kaikkiaan 151 sellaista A- tai B-kiireellistä tehtävää, joissa ensimmäinen hälytysvaste ei ole täyttänyt pelastusryhmän vaatimusta.

Aluehallintovirasto käynnisti aiheesta valvonta-asian. Valvonta-asian käynnistämisen perusteena on asian merkittävyys lain tarkoittaman tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen pelastustoiminnan suorittamisen sekä toimenpiteiden viivytyksettömän ja tehokkaan suorittamisen kannalta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on vastaanottanut samaa aihetta koskevan kantelun syksyllä 2024. Aluehallintovirasto päätti kantelun (ESAVI 40515/2024) ja sen käsiteltäväksi tämän valvonta-asian yhteydessä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto lähetti 4.12.2024 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle selvityspyynnön A- ja B-tehtävään hälytetyistä muodostelmista 1.1.-30.11.2024 väliseltä ajalta. Selvitys saapui aluehallintovirastoon 11.2.2025. Selvityksen saapumisen jälkeen aluehallintovirasto pyysi selvityksessä viitatus, pelastuslaitoksen laatiman ohjeen *"Vajaavahvuisten yksiköiden automaattinen täydentäminen"* itselleen.

Aluehallintovirasto selvitti itse Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen A- ja B-kiireellisten tehtävien ensimmäistä hälytysvastetta onnettomuustietojärjestelmä Prontosta ajalta 16.11.2024 - 15.2.2025. Aluehallinto totesi, että laaditun uuden toimintaohjeen jälkeen puutteet muodostelmien hälyttämisestä ovat vähentyneet. Aluehallintovirasto totesi

myös, että ratkaiseminen edellyttää pidempää tarkastelujaksoa, jotta voidaan todeta hälyttämisessä olevien käytäntöjen muuttuneen riittävässä tasolla ja pysyvästi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle esitettiin 19.2.2025 lisäselvityspyyntö, jonka mukaan sen tulee 29.8.2025 mennessä selvittää A- ja B-kiireellisten tehtävien osalta toteutuneet ensimmäiset hälytysvasteet ajalta 1.1.-31.7.2025.

Aluehallintovirasto selvitti toteutuneita hälytysvasteita vielä uudelleen huhtikuussa 2025. Tässä selvityksessä kävi ilmi, että helmi-maaliskuun 2025 aikana oli lukuisia sellaisia A- ja B-kiireellisiä tehtäviä, joihin hälytettiin pelastusryhmää pienempi muodostelma. Tällä ajanjaksolla oli myös sellaisia korkeariskisiä tehtäviä, joissa hälytysvaste oli pelastusryhmäksi täydennetty viiveellä. Viive on aiheuttanut tilanteen, jossa pelastustoimintaa ei ole voitu aloittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Havaitut puutteet ovat niin merkittäviä, että valvonta-asia otettiin uudelleen käsittelyyn.

Aluehallintovirasto lähetti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimelle päätösluonnoksesta kuulemisasiakirjan 17.4.2025. Kuulemisen määräaika oli 23.5.2025, mutta sen toimittamiselle annettiin pyynnöstä lisääaikaa 28.5.2025 saakka. Vastaus saapui aluehallintovirastolle 30.5.2025. Vastauksessa tuotiin esiin, että pelastuslaitos on laatinut 11.11.2024 sisäisen ohjeen, jonka avulla hälyttämiseen liittyvät ongelmat ratkaistaan. Ohjetta ei ole kuitenkaan täysin noudatettu. Pelastuslaitos on pyrkinyt parantamaan ohjeen mukaista menettelyä lisäkouluttamalla henkilöstöä. Hyvinvointialue katsoo, ettei kyseessä ole pelastustoimen järjestämislain tarkoittama huomattava puute.

2 Ratkaisu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto edellyttää pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 18 §:n 2 momentin nojalla, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue korjaa pelastustoiminnan palvelutasossaan olevat huomattavat puutteet ja saattaa palvelujen tason pelastustoimen järjestämislain edellyttämälle tasolle.

Huomattavat puutteet pelastustoiminnan palvelutasossa tulee korjata 9.6.2025 mennessä siten, että pelastustoimen kiireellisille tehtäville hälytetään ensimmäisessä hälytysvasteessa vähintään pelastusryhmän (1+3) kokoinen muodostelma. Muodostelma voi koostua useasta eri yksiköstä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee toimittaa aluehallintovirastolle määräaikaan mennessä selvitys, jolla se osoittaa korjausmääräyksen toteutetuksi edellytetyllä tavalla.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee lisäksi selvittää aiemman selvityspyynnön mukaisesti A- ja B-kiireellisten tehtävien osalta toteutuneet ensimmäiset hälytysvasteet ajalta 1.1.-31.7.2025.

Selvitykset tulee toimittaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen -vastuualueelle sekä kirjaamoon sähköpostilla (pelastus.etela@avi.fi ja kirjaamo.etela@avi.fi).

3 Perustelu

Pelastustoimen yksiköiden hälyttämisessä on noudatettava pelastustoimen järjestämislakia ja pelastuslakia. Pelastustoimen tulee hälyttää saamiinsa tehtäviin muodostelma niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävässä on tai voi olla välitön ihmisen, ihmishengen, ympäristövahinkojen tai suurten omaisuusarvojen pelastamiseen tai suurten lisävahinkojen estämiseen liittyvä tehtävä pelastustoimelle. Tällaisen tehtävän hoitaminen edellyttää vähintään pelastusryhmän kokoista muodostelmaa, jotta tehtävä voidaan suorittaa viivytyksettä, tehokkaasti ja työturvallisesti. Kaikissa A- ja B-kiireellisissä tehtävissä ei ole määritelmän mukaista vaativaa tehtävää pelastustoimelle ja osassa niistä pelastustehtävät kyetään suorittamaan pelastusryhmää pienemmällä muodostelmalla. A- ja B-kiireellisten tehtävien ensimmäinen hälytysvaste ei voi kuitenkaan olla pelastusryhmää pienempi muodostelma, koska varmistettua tietoa pelastustehtävän vaativuudesta ei hälyttämishetkellä ole olemassa.

A- ja B-kiireelliseen tehtävään tulee hälyttää ensimmäisessä hälytysvasteessa vähintään pelastusryhmän (1+3) kokoinen muodostelma. Vaikka Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on kehittänyt A- ja B-kiireelliselle tehtävälle hälyttämistä, toteuma ei vastaa lain edellyttämää tasoa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen hälyttämiseen liittyvät käytännöt eivät vastaa lain vaatimuksia ja kyseessä on pelastustoimen järjestämislain 18 §:ssä tarkoitettu huomattava puute.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston näkemys vastaa aiempaa päätöstä (ESAVI/41513/2023) sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston päätöstä (LSAVI/5543/2021), joissa alueen pelastustoimi on määrätty korjaamaan hälytysvasteet siten, että pienin sallittu muodostelma pelastustoimen A- ja B-kiireellisille tehtäville on pelastusryhmä, joka koostuu ryhmänjohtajasta ja kolmesta miehistön jäsenestä. Päätöksen mukaan muodostelma voidaan koota useasta ensimmäisessä hälytysvasteessa tehtävään hälytetystä yksiköstä.

4 Sovelletut oikeusohjeet

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 3 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia. Lisäksi pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Järjestämislain 17 ja 18 §:n mukaan aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Jos palvelutasossa on aluehallintoviraston arvion mukaan huomattavia puutteita tai epäkohtia se voi asettaa ne korjattavaksi määräajassa.

Pelastuslain (379/2011) 2 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Pelastuslain 27 § 2 momentin 4 kohdan mukaan hyvinvointialue päättää, millä tavoin pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä. Lain 32 §:ssä määritellään tarkemmin pelastustoiminnan sisältö. Pykälän toisen momentin mukaan pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi.

Pelastuslain 33 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten sekä Häätäkeskuslaitoksen kanssa laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä. Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat. Pelastuslaitosten on huolehdittava hälytysohjeiden valtakunnallisesta yhteensovittamisesta sekä pelastuslaitosten kesken että Häätäkeskuslaitoksen kanssa. Pelastuslaitoksen yksiköiden hälyttämisen periaatteet pelastustoimen kiireellisille tehtäville tulee perustua ajantasaiseen hälytysohjeeseen.

Sisäministeriön laatima pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (2025:2) ohjaa pelastustoimen suunnittelua ja järjestämistä.

Ohjeen mukaisesti pelastusmuodostelmien hälyttäminen on suunniteltava ja toteutettava siten, että tehtävän edellyttämän pelastustoiminnan suorituskyky täyttyy.

Pelastustoiminnan muodostelmia voidaan hälyttää siten, että osa tehtävistä voidaan suunnitellusti hoitaa pelastusryhmää pienemmällä muodostelmalla. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi *matalariskiset* tilanteet, joissa voidaan arvioida, että onnettomuuden seurausten laajenemisen vaara on vähäinen, ja pelastusryhmää pienemmän muodostelman suorituskyky on riittävä tehtävän turvalliseen suorittamiseen. Hälytysohjeissa ja vastesuunnittelussa on kuitenkin huomioitava tehtävien riskiperusteisuus sekä etupainotteisuus.

Sisäministeriön laatima yleisohje pelastustoimen tehtävänkäsittely hätäkeskuksessa (23.9.2022 TLIV) määrittää A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävät seuraavasti:

- A – kiireellisyysluokan tehtävä edellyttää välitöntä ihmisen, ympäristön tai suurien omaisuusarvojen pelastamista. Siirtyminen onnettomuuspaikalle tapahtuu hälytysajona.
- B – kiireellisyysluokan tehtävä on varmentamaton, mahdollisesti henkeä pelastava tai suuria lisävahinkoja estävä tehtävä. Siirtyminen onnettomuuspaikalle tapahtuu hälytysajona.

5 Lisätiedot

Lisätietoja antavat pelastusylitarkastajat
Sampsa Lintunen (sampsa.lintunen@avi.fi, +358 295 016 649) ja
Eero Nyman (eero.nyman@avi.fi, +358 295 016 773)

6 Allekirjoitukset

Vastuualueen johtaja vs.
Neuvotteleva virkamies

Esa-Pentti Lukkarinen

Pelastusylitarkastaja

Sampsa Lintunen

Jakelu

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, pelastusjohtaja Veli-Pekka Ihamäki

Liite

Liite 1: Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen A- ja B-kiireelliset tehtävät, joihin on hälytetty ensimmäisessä hälytysvasteessa pelastusryhmää pienempi muodostelma (1.2.-6.4.2025)

A- tai B-kiireelliselle tehtävälle ensimmäisessä hälytysvasteessa hälytetty pelastusryhmää pienempi muodostelma

Pelastuslaitos: Länsi-Uusimaa

Poiminta-aika: 1.2.-6.4.2025

Lähde: Pronto, hälytys- ja onnettomuusselosteet (poimintapäivä 8.4.2025)

	Häl.sel. nro	Onn.sel. nro	Tehtävätyyppi	Kiir.	Ens. hälytys	Tapahtumakunta	1. häl yks	1. aallon vahv.	Hälyt. Yks. Lkm	Kok. vahv.
1	RDMP-1WBK0-F9	1660	palohälytys	B	7.2.2025 15:20	Raasepori	RLU701	3	1	3
2	RDMP-1WBK4-3E	957	rakennuspalo: pieni	B	9.2.2025 3:33	Vihti	RLU501	3	1	3
3	RDMP-1WD98-YB	1101	palohälytys	B	14.2.2025 13:45	Espoo	RLU111	3	1	3
4	RDMP-1WD99-8W	1086	palohälytys	B	14.2.2025 18:41	Espoo	RLU201	2	1	2
5	RDMP-1WD9G-37	1215	palohälytys	B	19.2.2025 8:52	Espoo	RLU111	3	1	3
6	5AX4-P1W15-MK1	1346	palohälytys	B	22.2.2025 19:03	Kirkkonummi	RLU311	2	1	2
7	RDMP-1WD9R-11	1368	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	25.2.2025 7:23	Vihti	RLU501	3	2	4
8	RDMP-1WD9V-1N	1361	palohälytys	B	27.2.2025 10:18	Vihti	RLU501	3	1	3
9	RDMP-1WDA3-F6	1453	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	5.3.2025 8:02	Kirkkonummi	RLU311	3	1	3
10	14M8-P1WE7-3KF	1446	liikennevälinepalo: pieni	B	5.3.2025 8:44	Vihti	RLU501	3	1	3
11	RDMP-1WDA7-CV	1489	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	7.3.2025 12:39	Espoo	RLU201	3	2	4
12	5AX4-P1W16-60K	1512	rakennuspalo: pieni	B	9.3.2025 6:12	Kirkkonummi	RLU311	2	1	2
13	14M8-P1WE7-CTV	1649	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	11.3.2025 15:33	Espoo	RLU111	3	2	7
14	14M8-P1WE7-G52	1580	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	13.3.2025 7:12	Lohja	RLU501, RLU505	3	2	3
15	14M8-P1WE7-GMD	1585	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	13.3.2025 13:23	Espoo	RLU401	3	1	3
16	14M8-P1WE7-HQ3	1595	rakennuspalo: keski-suuri	B	14.3.2025 1:00	Espoo	RLU401	3	7	18
17	14M8-P1WE7-Q5H	1669	palohälytys	B	17.3.2025 9:26	Espoo	RLU401	3	1	3
18	RDMP-1WDAQ-DG	1688	rakennuspalo: pieni	B	18.3.2025 14:10	Espoo	RLU201	3	1	3
19	RDMP-1WDAQ-RN	1689	maastopalo: pieni	B	18.3.2025 15:42	Espoo	RLU201	3	1	3
20	RDMP-1WEDB-5E	1803	palohälytys	B	25.3.2025 15:19	Espoo	RLU301	3	1	3
21	RDMP-1WEDE-18	1824	tieliikenneonnettomuus: muu tai onni	B	26.3.2025 16:51	Raasepori	RLU801	3	1	3
22	RDMP-1WEDF-WB	1840	palohälytys	B	27.3.2025 9:52	Kauniainen	RLU401	3	2	7
23	1GTW-P1W1G-CJ0	2009	maastopalo: pieni	B	3.4.2025 13:59	Karkkila	RLU593	1	1	1
24	RDMP-1WEE6-EK	2074	tieliikenneonnettomuus: pieni	B	5.4.2025 22:32	Espoo	RLU401, RLU105	3	2	3
25	RDMP-1WEE6-AX	2072	rakennuspalo: pieni	B	5.4.2025 23:17	Espoo	RLU105	3	1	3

Rivi 11: Liikenneonnettomuus, jossa kaksi henkilöautoa ja kolme altistunutta. Täydentävän yksikön hälytysviive 1 min 34 s.

Rivi 14: Kahden auton kylkikolari risteysalueella ja erillinen henkilöauton ulosajo. RLU551 ei lähtenyt eikä ilmoittanut itsestään radiolla.

Rivi 16: Rakennuspaloaara (nakit ja muusi). Täydennetty joukkue tehtäväksi 2 min 49 s ensimmäisen hälytyksen jälkeen

OIKAISUVAATIMUSOHJE

OIKAISUVIRANOMAINEN

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua kirjallisesti **Etelä-Suomen aluehallintovirastolta**.

OIKAISUVAATIMUKSEN TEKOAIKA

Kirjallinen oikaisuvaatimus on tehtävä **30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**. Määräaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta huomioon. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, oikaisuvaatimuksen teko aika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Päivä, jona kirje on annettu postin välitettäväksi, ilmenee päätöskirjeen postileimasta. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin jo kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä muuta tiedoksiantotapaa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus, saantitodistus tai haastetiedoksiannosta annettu todistus. Jos päätös on lähetetty sähköisenä viestinä, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

OIKAISUVAATIMUKSEN TOIMITTAMINEN

Oikaisuvaatimus osoitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja **toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston asiointiosoitteeseen**, joka näkyy tämän asiakirjan lopussa.

Oikaisuvaatimuskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiestä käyttäen. Omalla vastuullaan kirjelmän voi lähettää postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuviranomaisen kirjaamossa viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 16.15.

OIKAISUVAATIMUKSESSA ON ILMOITETTAVA

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on muu henkilö, myös tämän henkilön nimi ja kotikunta on ilmoitettava

- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan oikaisua, diaarinumeroineen
- miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja millaista oikaisua siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan

OIKAISUVAATIMUKSEN LIITTEET

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- aluehallintoviraston päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- päätöskirjekuori, josta näkyy lähettämispäivän postileima tai muu selvitys siitä, minä päivänä päätös on saatu tiedoksi
- mahdolliset asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä jo aikaisemmin ole toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, ellei tämä ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Viranomainen voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos viranomaisella on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 9 § (534/2016)).

ALLEKIRJOITUS

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 9 § (534/2016)).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtelu: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/39736/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/39736/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lintunen Sampsa 02.06.2025 14:58

Ratkaisija Lukkarinen Esa-Pentti 02.06.2025 14:58